

BOTANISKA NOTISER

UTGIFNE AF

AL. ED. LINDBLOM.

N:o 5.

Mars.

1845.

I. Original-Afhandlingar.

1. *Botaniske Reisebemærkninger i Sommeren 1839; af M. N. Blytt.* (Forts. o. slut fr. N:r 2).

Den följande Dag reiste vi i stærkt Snefog til Fillefjeld, hvor vi ved Ankomsten til Nystuen fandt fuld Vinter. Hele Fjeldet var bedækket med nyfalden Snee, der i de første Par Dage af vort Ophold her hindrede os fra at foretage længere Ekursioner. Ved en Vandring senere hen botaniserede vi til Foden af Sulutind, der endnu efter det sidste Snefald var snebedækket. Vi fandt Vegetationen temmelig fattig paa denne Kant af Fjeldet, men mere afvxlende og riig i de bratte Lier nedeufor Staavenaåsen i Nærheden af Nystuen. — Sammenligner man Fillefjelds Flora med Dovrefjelds, da er den i det hele taget mindre intressant. En stor Deel af de paa Dovre almindelige Fjeldplanter, saasom *Phaca*-, *Oxytropis*- og *Draba*-arterne, savnes, og flere paa Dovre i Mængde voxende findes på Fillefjeld meget sparsomt. De eneste Planter, som her forekomme i Mængde, ere *Sedum villosum* og *Arabis petræa*, af hvilke den første savnes aldeles og den sidste kun findes sparsomt i de til Dovrefjeld i nordvest nærmest grændsende Smaadale. — Efter den tidligere af mig lagte Reiseplan skulde vi fra Fillefjeld have gjort Sideturer til Aardalsfjeldene og Hurungerne; men dette gik overstyr, da det for en Botaniker saa høist ubehagelige Uheld indtraf, at jeg fik Inflammation i en Taa, der under vort tre Ugers Ophold paa Fjeldet sængslede mig ved Stuen. Ved de, för dette Tilfælde intraf, foretagne Ekursioner og de senere af min Reisecompagnon i forskjellige Retninger anstillede Undersøgelser fik jeg imellertid, som jeg formoder, temmelig fuldstændig Oversigt over Fjeldets Flora, som följande Fortegnelse vil vise:

Hippuris vulgaris i Smeddalselven o. fl. St. omtrent til Birkegrændsen; *Veronica serpyllifolia* stiger op over Birkegrændsen; *V. alpina* bliver først almindelig noget nedenfor og omtrent ved Birkens Grændse og stiger derfra op næsten lige til Toppen af den 5600' høie Sulutind; *V. saxatilis* hist og her over hele Fjeldet; *V. chamædrys* overskrider Birkegrændsen, ligesaa *V. officinalis*; *Pinguicula vulgaris* til Foden af Sulutind over 4000' ov. H.; *Valeriana officinalis* høit op over Birkegrændsen i Salix-ljerne; *Eriophorum angustifol.*, *latifol.*, *vaginatum* og *capitatum* stige alle op over Birken; *Er. alpinum* sparsomt omtrent ved Birkegrændsen; *Scirpus palustris* og *pauciflorus* omtrent til Birkegrændsen, *S. cæspitosus* over samme; *Nardus stricta* næsten lige til toppen af Sulutind; *Alopecurus fulvus* næsten til Foden af dette Fjeld; *Phleum alpinum*; *Milium effusum* over Birkegrændsen; *Phalaris arundinacea* ved Bredderne af Utravand ikke blomstrende i Slutningen af August 3000' ov. H.; *Agrostis canina* og *vulgaris* omtrent til Birkegrændsen; *Calamagrostis Halleriana* over samme; *Anthoxanth. odoratum* er med *Nardus stricta* og *Festuca ovina* en haardfør Græsart, der paa Sulutind stiger høit op over sammes nederste Afsats, der efter Boecks Maaling hæver sig til 4278' ov. H.; *Avena subspicata* lader sig først se omtrent ved Birkegrændsen, bliver først almindelig tilligemed *Carex pulla* over denne Grændse og stiger op paa Sulutind, hvis Top den dog ikke naaer; *Aira alpina* næsten til Toppen af Sulutind; *A. cæspitosa* og *flexuosa* høit op over Birkegrændsen til Foden af Sulutind, neppe saa høit som foregaaende; *A. atropurpurea* især almindelig paa sumpige Steder og til Foden af Sulutind; *Melica nutans* over Birkegrændsen i de større Salixarters Skygge i Ljerne; *Molinia cærulea* over Birken; *Poa annua* overskrider Birkegrændsen, men er i denne Høide sparsomt voxende; *P. minor* i stor Mængde paa Staavenaasen lige op for Nystuen, forresten hist og her over Fjeldet lige til den høieste Spidse af Sulutind, hvor den med *Luzula hyperborea* er den sidste phanerogame Plante; den saaes sjældnere, f. Ex. ved Utraelvns Udspring, paa lavere Steder

omtrent ved Birkegrændsen; den synes at ynde samme Lokaliteter som *P. flexuosa*, hvis Grændse den, i det mindste paa Fillefjeld, dog overskrider; *P. alpina* α et β *vivipara* høit op paa Sulutind dog ei lige til Toppen; *P. pratensis* α et β *humilis* til og over Birkegrændsen; *P. flexuosa* Wahlenb. i Mængde paa Staa-venaasen, paa Sulutind o. fl. St.; *P. glauca* Vahl Fl. Dan.; *P. nemoralis* c. *varr.* til og over Birkens Grændse; *Festuca ovina* α et β *vivipara*; *F. rubra* overskrider Birkegr.; *Triticum repens* og *caninum* begge over Birken; *Montia fontana* ligeledes; *Scabiosa arvensis* lidt over Birkegr.; *Alchemilla vulg.* og *alpina* til Foden af Sulutind; *Plantago major* og *media* til Nystuen; *Majanth. bifolium* høit op over Birken; *Galium boreale* over Birken i Græslierne; *G. trifidum* i Myrerne ved Præstesæteren nær Nystuen sparsomt, efter Fl. Dan. ved Mari-stuen; *G. uliginos.* lidt over Birkegrændsen; *G. verum* i en dvergagtig Tilstand forsvindende paa Bredderne af Utravand; *Cornus suecica* til og over Birkegrændsen, dog sparsomt paa Fjeldet; *Echinospem. deflexum* nær Stiftsdelet omtrent 3500' ov. H.; *Myosotis silvatica* høit over Birkegrændsen i Lierne; *Menyanthes trifolia* henved 1000' over Birkens Grændse; *Gentiana nivalis* og *campestris*; *Azalea procumb.*; *Polemonium cæruleum* til og over Birkegrændsen ved Nystuen hist og her i Lierne; *Campanula rotundifolia* paa de høieste Steder, som sædvanlig paa Fjeldene, enblomstret; *Viola palustris* til Foden af Sulutind; *V. mirabilis* lidt over Birkegrændsen i Lierne; *V. biflora* hist og her men sparsomt; *V. montana* over Birkegrændsen i Lierne; *V. tricolor* ligeledes; *Chenopod. viride* til Nystuen; *Heracleum Sphond.* omtrent til Birkegrændsen; *Angelica silvestris* i Lierne over Birken; *Archangelica* bliver først almindelig ovenfor Birken og stiger op til Foden af Sulutind; *Carum Carvi* og *Pimpinella Saxifraga* omtrent til Birkegrændsen eller lidt høiere i Lierne; *Chærophyllum silvestre* til Nystuen; *Parnassia palustris* til Foden af Sulutind; *Sibbaldia procumb.* sammeledes; *Myosurus minimus* ved Brækkestølen i Klipperifterne lidt over Birkegrændsen; *Convallaria majalis* i Lierne over Birkegrændsen; ligesaa *C. verticillata*; *Al-*

lium oleraceum omtrent til Birkens Grændse i Lierne ved Nystuen; *Juncus filiformis* og *J. ustulatus* over Birken; *J. bufonius* til Nystuen; *J. biglumis* bliver først almindelig ovenfor Birkegrændsen i Selskab med *Carex pulla* og stiger op til Foden af Sulutind; *J. triglumis* lavere end foregaaende; *J. castaneus* hist og her sparsomt; *Luzula spicata* næsten til Toppen af Sulutind; *L. campestris* β *pallescens* og γ *sudetaca* i Lierne ved Nystuen og den sidste tillige over hele Fjeldet til Foden af Sulutind; *L. hyperborea* bliver først almindelig over Birkegrændsen paa samme Høide som *Poa minor* og *flexuosa* og stiger op lige til Toppen af Sulutind; *L. parviflora* hist og her over Birkegrændsen, ei nedenfor samme, f. Ex. indenfor Kirkeskaret i Nærheden af et lidet Vand kaldet Gröna, ved Skavesnæsset og Brækkestölen; *L. pilosa* i *Salix*-arternes Skygge lidt over Birkegrændsen; *Oxyria reniformis* næsten til Toppen af Sulutinden; *Rumex Acetosa* er her, som overalt paa Fjeldene, en af de haardföreste Planter; den stiger paa Sulutind op over sammes nederste Afsats og er her en af de sidst forsvindende Phanerogamer; *R. acetosella* stiger over Birkegrændsen i Lierne; *R. domesticus* ved Nystuen og ved Sæterhytterne endogsaa over Birkegrændsen; *Tofieldia borealis* til Foden af Sulutind; *Trientalis europ.* paa de höiere Stationer over Birkegrændsen her, som paa Dovre, dvergagtig med blegt rosenfarvede Blomster; *Vaccin. vitis idæa* over Birkegrændsen blomstrende i Midten af August Maaned; paa de höieste Punkter, f. ex. mod Toppen af Sulutind, steril; Bærrene modnes ei over Birkegrændsen; *Vacc. Myrtillus* med halvmodne Bær i Midten af August omkring Nystuen, i Lierne paa Solsiden næsten moden; den stiger ei saa höit op som den foregaaende; *V. uliginos.* stiger op lidt over Birkegrændsen og bærer aarligen modne Bær; *V. oxycoccos* sparsomt hist og her i Myrerne omtrent til og lidt höiere end Birken; modnes neppe i denne Høide; *Erica vulgaris* stiger höit op over Birkegrændsen; *Epilob. angustifol.* overskrider Birkegrændsen i Græslierne; *Ep. montanum* i Lierne over Birken sparsomt; *E. alpin.* α næsten til Toppen af Sulutind; *E. alp.* β *majus* paa lavere

Steder; *E. organifolium* almindelig ogsaa over Birken; *E. palustre* over Birkegrændsen; *Chryso-splen. alternifol.* omtrent ved Birkegrændsen i Nærheden af Nystuen; *Polyg. viviparum* til Foden af Sulutind; *P. aviculare* till Nystuen; *Paris quadrifolia* lidt over Birken i Salix-arternes Skygge; *Arbutus alp.*; *A. uva ursi* over Birkegrændsen; *Andromeda hypnoides* til de høieste Punkter af Fjeldet ei nedenfor Birkens Grændse; *A. polifolia* over Birken; *Menziesia cærulea* næsten lige til Toppen af Sulutind; *Pyrola minor* over Birkegrændsen næsten til Foden af Sulutind; *Saxifraga nivalis* og *stellaris* næsten til Toppen af Sulutinden; *S. Cotyledon* lavere; *S. aizoides*, *oppositifolia*, *cernua*, *rivularis*, *cæspitosa* næsten till Sulutindens Top; *S. ascendens* stiger over Birkegrændsen, men ei saa høit som de foregaaende; *Silene inflata* i Lierne over Birken; *S. rupestris* stiger noget høiere och *S. acaulis* næsten til Toppen af Sulutind; *Alsinella biflora* næsten till Toppen af Sulutind fra den Region, hvori *Luzula hyperborea*, *Poa minor* og *flexuosa* blive almindelige; *Stellaria nemorum* temmelig høit op over Birkegrændsen i Fjeldlierne; *S. media* omkring Sæterhytterne ogsaa over Birkegrændsen; *S. alpestris*; *S. uliginosa* omtrent till Birkens Grændse; *S. Friesiana* over samme; *S. graminea* ligeledes; *Lychnis apetala* sparsomt imellem Nystuen og Sulutind; *L. silvatica* næsten lige til Toppen af Sulutind; *L. alpina*; *L. viscaria* forsvinder omtrent ved Birkegrændsen i Lierne ved Nystuen; *Cerastium alp.* næsten til Toppen af Sulutind; *C. trigynum*; *C. vulgatum* over Birken; *Spergula Saginoides*; *S. Sagina* op over Birkens Grændse; *Sedum villosum* i Mængde omkring Nystuen ved Veien; *S. acre* sparsomt i Lierne omtrent til Birkegrændsen; *S. annuum* høit over samme; *Prunus Padus* i Lierne ved Nystuen med næsten modne Frugter i de siste Dage af August; *Cotoneaster vulg.* omtrent til Birkegrændsen i Lierne ved Nystuen; *Sorbus aucuparia* buskagtig steril ved og lidt over Birkegrændsen i Lierne; *Spiræa Ulmaria* i Lierne ved Nystuen blomstrende i Slutningen af August; *Rosa cinnamomea* som foregaaende; *Rubus chamæmorus* stiger flere 100 Fod op over Birkegrændsen; omkring

Nystuen saaes den med halvmoden Frugt i Slutningen af August; kun i varme Sommere skal den her modnes fuldkommen; *R. saxatilis* i Lierne endog over Birkegrændsen med moden Frugt i Slutningen af August; *R. idæus* i Lierne ved Nystuen steril; *Fragaria vesca* sammesteds blomstrende i Slutningen af August; *Potentilla maculata* og *Tormentilla* næsten til Toppen af Sulutind; *Comarum palustre* omtrent til og lidt over Birkegrændsen; *Geum rivale* høit over samme sikkert til 4000' ov. H.; *Aconitum septentr.* høit over Birken i Lierne; *Thalictrum alpinum* næsten til Foden af Sulutind; *Ranunculus reptans* ved Aaen ved Præstesæteren; *R. pantothrix* sammesteds og i et litet Vand ved Foden af Sulutind (4000' ov. H.); *R. platanifolius* i Lierne høit over Birkegrændsen; *R. glacialis* og *R. pygmæus* næsten til Toppen af Sulutind; *R. acris* α i Lierne ved Nystuen; *R. acr.* β *uniflorus* meget høit op over Foden af Sulutind; *R. repens* ved Nystuen; *Caltha pal.* overskrider Birkegrændsen; *Ajuga pyramidalis* α et β *glabrata* til og over Birkegrændsen i Lierne; *Galeopsis tetrahit* ved Sæterhytterne endog noget ovenfor Birken; *Prunella vulgaris* i Lierne ved Nystuen omtrent til Birkens Grændse eller lidt over samme; *Euphrasia offic.* høit over den; *Bartsia alpina* næsten lige til Toppen af Sulutind; *Rhinanthus crista galli* ved Nystuen; *Rh. minor* i Lierne, hvor den stiger op over Birken; *Melampyrum pratense* og *silvaticum* i Lierne ved Nystuen; *Pedicularis lapponica*; *P. palustris* over Birken; *Linnæa borealis* over Birkegrændsen i de større Salix-arters Skygge blomstrende i de sidste Dage af August; *Capsella Bursa* og *Thlaspi arvense* omkring Nystuen og ved Sæterhytterne; *Draba rupestris* α *laxa* næsten op til Toppen af Sulutind; *Dr. incana* over Birkens Grændse; *Erysim. hieracifol.* og *Arabis hirsuta* i Lierne ved Nystuen; *Arab. alpina* næsten til Toppen af Sulutind; *A. petræa* almindelig i Lierne ved Nystuen; *Ar. Thaliana* ogsaa i Lierne ved Nystuen; *Cardamine bellidifolia* næsten til Toppen af Sulutind; *C. amara* kring Nystuen; *C. pratensis fl. albo* temmelig høit op over Birkegrændsen i et lidet Kjær næsten ved Foden af Sulutind og ellers hist og her

over hele Fjeldet; *Brassica campestris* ved Nystuen; *Geranium silvaticum* stiger op over Foden af Sulutind; *Oxalis Acetosella* omtrent til Birkegrændsen; *Anthyllis vulneraria* i Lierne ved Nystuen; *Astragalus alpinus* til Foden af Sulutind; *Lathyrus pratensis* sparsomt i Lierne ved Nystuen, hvor den tilligemed *Anthyllis*, *Trifol. prat.*, *Scabiosa arvensis* og flere inferalpenske Planter har naaet sin Höidegrændse; *Vicia sepium*, *V. cracca*, *Trifolium repens* i Lierne til og over Birkegrændsen; *T. medium* höiere end foregaaende og *Trif. pratense*; *Lotus corniculatus* overskrider Birkens Grændse; *Hypochaeris maculata* viser sig endnu sparsomt hist og her i Lierne omtrent ved Birkegrændsen, som den vel sjelden overskrider; *Apargia autumnalis* α til og over Birkegrændsen, hvor den tydliggen gaaer over i *Ap. Taraxaci*, der stiger op over Foden af Sulutind og er paa dens höiere Stationer meget udmærket ved sine sortlaadne Bægere; *Taraxacum officinale* næsten til Toppen af Sulutind; *Sonchus alpinus*; *Hieracium alpinum* med varr.; *H. Pilosella* α i Lierne ved Nystuen med *H. aurantiacum* og *H. cymosi* former; *H. paludosum* til og over Birken; *Crepis tectorum* i Lierne til Birkegrændsen; *Saussurea alpina* næsten til Toppen af Sulutind; *Tanacetum vulg.* i Lierne ved Nystuen omtrent til Birkens Grændse; *Artemisia vulg.* som foregaaende; *Gnaphalium norvegicum*; *Gn. supinum* næsten til Toppen af Sulutind; *Gn. dioicum* stiger höit op over Birkegrændsen og forsvinder først aldeles hvor *Gn. alpinum* bliver meget almindelig; den sidstnævnte sees sparsomt omtrent ved Birkens Grændse og stiger i Höiden næsten til Toppen af Sulutind; *Tussilago farfara* overskrider Birkegrændsen; *T. frigida* til Foden af Sulutind; *Erigeron uniflorus* kun paa de höiere Punkter af Fjeldet hist og her næsten op imod Toppen af Sulutind; *Er. alpinus* α et β ; *E. acris* i Lierne ved Nystuen; *E. elongatus* der og andensteds paa Fjeldet op til Foden af Sulutind; *Solidago virgaurea* til Foden af Sulutind; *Achillea Millefolium* til og over Birkegrændsen; *Pyrethrum inodorum* i Lierne ved Nystuen og ved Sætrene; *Chrysanthemum Leucanth.* sparsomt paa Bredderne af Ultravand, hvor den

har naaet sin Höidegrændse; *Gymnadenia Conopsea* overskrider Birkegrændsen; *Coeloglossum viride* stiger höiere end den foregaaende næsten til Foden af Sulutind; *Callitriche verna* α et β den sidste höiere over Birken; *Carex dioica* næsten til Foden af Sulutind; *C. pauciflora* omtrent ved eller lidt over Birkegrændsen; *C. virens* i Lierne ved Nystuen sparsomt omtrent til Birkegrændsen; *C. lagopina* næsten til Höiden af Sulutind; *Carex canescens* α et β den sidste höit opover Birken til Foden af Sulutind; *C. Buxbaumii* hist og her næsten til samme Höide; *C. atrata* höit op over Birkegrændsen; *C. alpina* hist og her; *C. caespitosa*; *C. rigida* næsten op til Toppen af Sulutind; *C. pulla*; *C. flava* i Lierne; *C. panicea* og *C. vaginata* höit over Birkegrændsen; *C. limosa* α ; *C. ustulata* sparsomt paa sumpige Steder i Lierne ved Nystuen; *C. capillaris* i Lierne, *C. pallescens* sparsomt i Lierne; *C. ampullacea* næsten till Foden af Sulutind; *C. vesicaria* ved Præstesæteren omtrent i samme Höide som Nystuen eller Utravand; *Sparganium natans* i Aaen ved Præstesæteren; *Urtica dioica* og *urens* ved Nystuen og omkring Sæterhytterne hist og her; *Alnus incana* i Lierne; *Pinus silvestris* en enkelt liden Busk i Smeddalen, hvor man opgraver Rødder og Stammer af denne Art, hvilket viser at den her er udryddet i ældre Tider; *Salix myrsinites* til Foden af Sulutind; *S. hastata* over Birken; *S. phylliæfolia*, *S. glauca* α et β , *S. lanata*, *S. Lappouum*: alle disse flere hundrede Fod op over Birkegrændsen; *S. herbacea* næsten op til Toppen af Sulutinden; *S. reticulata* til henimod Foden af samme Fjeld; *Empetrum nigrum* med modne Bær höit over Birkegrændsen; *Populus tremula* meget sparsomt og buskagtig hist og her nedenfor Birkens Grændse; *Rhodiola rosea* næsten til Toppen af Sulutind; *Juniperus communis* overskrider Birkegrændsen og gaaer successive over i varieteten β *alpina*.

Ogsaa her paa Fjeldet vise *Hieracia* sig meget variable i Former. Af de *H. cymosum* nærstaaende saaes en Form, der ligner mest *H. collinum* Fr., men som fra denne adskiller sig med brede mere elliptiske Blade og en meget mørk Haarbelædning; af den egentlige *H. cymosum*, saaden som denne Art

viser sig paa inferalpinska Steder, saaes ingen fuldkommen lignende Form; men derimod trende andre, der i Habitus og Haarbeklædning ere fra samme mere eller mindre afvigende. Af *H. aurantiacum* forekommer en større Form med mørk-orangefarvede Blomsterhoveder med og uden Rodskud, og en spædere mere lysblomstret Form. Af *H. murorum* savnes den paa inferalpinske Steder almindelige Form, men denne saavel som *H. vulgatum* og *boreale* repræsenteres af andre mere eller mindre afvigende Former. Af *H. prenanthoides* findes den egentlige Hovedform og en anden forhen af mig ved Finden i Torpen bemærket med glat Stængel og bølgerandet-tandede Blade. Slægten *Erigeron* optræder ligeledes her med de sædvanlige Arter. — I Nærheden af Sulutind saaes en dvergeagtig Form af *Salix myrsinites*, som bragte mig paa den Tanke, at den af mig i Trondhjems Stift fundne Form, som Professor Fries har opstillet under Navn af *S. pyrenaica norvegica*, vel nærmest hører til *S. myrsinites*, hvortil ogsaa *S. retusa sarmentosa* Fr. maa ske bliver at hense.

Af kryptogame Planter havde Fillefjeld de almindelige Brægger og Brægneartede: *Polypod. vulgare*, *Phegopteris*, *Dryopteris*; *Aspidium Lonchitis*, *Filix mas*, *spinulosum*, *Filix femina*, *fragile*; *Woodsia ilvensis*, *hyperborea*; *Asplen. viride*, *septentrionale*; *Blechnum crispum*; *Botrychium Lunaria* α et β ; *Lycopodium Selago*, *Selaginoides*, *annotinum* β , *alpinum*; *Equisetum arvense*, *silvaticum limosum*. Mærkeligt forekom det mig, at *Isoëtes lacustris* steg op lige til den høitliggende Fjeldsøe Utravand, hvor den endogsaa voxte i betydelig Mængde. — Af Mosser og Lichener fandtes her de, for det meste almindelig paa Fjeldene forekommende arter saasom: *Sphagnum cymbifolium*, *compactum*, *acutifolium*; *Schistidium ciliatum*; *Gymnostomum æstivum*, *lapponicum*; *Tetraxis pellucida*; *Splachnum sphericum*, *ovatum*, *vasculosum*, *mnioides*, *Frölichianum*, *angustatum*; *Eremodon splachnoides*; *Tayloria splachnoides* (sparsomt); *Conostomum boreale*; *Encalypta ciliata*; *Grimmia apocarpa*, *alpicola*, *ovata*, *obtusata*, *apiculata*, *torta*; *Dryptodon patens*; *Weissia acuta*, *crispula*, *cir-*

hata, denticulata, zonata (steril); *Didymodon homomallus, capillaceus, purpureus, glaucescens, pilifer* Wbg; *Trematodon ambiguus*; *Fissidens adiantoides*; *Dicranum strumiferum, virens, falcatum, Sturmii, Schraderi, scoparium, fuscescens, longirostrum, Sphagni, subulatum, fulvellum, polycarpon*; *Racomitrium microcarpon, lanuginosum, canescens, fasciculare*; *Polypodium piliferum, juniperinum, alpestre, commune, arcticum, alpinum, septentrionale, urnigerum, hercynicum*; *Bartramia fontana, ilhyphylla*; *Mnium turgidum, palustre*; *Bryum punctatum, hymenophylloides* (steril), *affine, crudum, pseudotriquetrum, alpinum, nutans, intermedium, cæspitium, Zierii* et alia species mihi dubia (*Ludwigii* forsán), *argenteum*; *Paludella squarrosa*; *Meesia uliginosa* α et β ; *Climacium dendroides*; *Hypnum denticulatum, pulchellum, Schreberi, splendens, cuspidatum, molle, rutabulum, populeum, stellatum, Halleri, aduncum, revolvens, cupressiforme, reflexum, &c.*; *Dichelyma falcatum* i Jökelaen ved Foden af Sulutind ömtrent 4000' ov. H.; *Fontinalis antipyretica, squamosa*; *Andreaea nivalis, rupestris, alpina*; *Jungermannia trichophylla, julacea, ciliaris, undulata, saxicola, emarginata, concinnata, acuta, connivens, byssacea, attenuata, quinquedentata, pinguis*; *Marchantia polymorpha, hemisphærica, alpina*; *Ricciae* sp. — *Evernia jubata, divergens, ochroleuca*; *Ramalina calicularis*; *Cetraria tristis, aculeata, islandica, cucullata, nivalis, juniperina*; *Peltigera arctica, resupinata, apthosa, canina, polydactyla, venosa, crocea*; *Parmelia saxatilis, physodes* α et β *encausta, olivacea, stygia, centrifuga, parietina, ambigua, speciosa, cæsia, brunnea, gelida, saxicola, elegans, chlorophana, tartarea, oculata, subfusca, frustulosa, atra, cinerea, badia, ventosa, leptacina, vitellina, sordida, cenisia, pleobotrya, scruposa*; *Stereocaulon* Sp. plur.; *Cladonia pyxidata, gracilis, amaurochræa, degenerans, fuscata, cornucopioides, bellidiflora, deformis, rangiferina, uncialis*; *Biatra globifera, atrofusa, placophylla, icmadophila, vernalis* β *sanguineo-atra, cuprea, decolorans*; *Lecidea squalida, Wahlenbergii, contigua, atroalba, panæola, morio, armeniaca, aglæa, geographi-*

ca, sabuletorum, arctica, citrinella et var.? *scabrosa* (semper in crusta Biatoræ placophyllæ); *Umbilicaria atropurina*, *hyperborea, erosa, proboscidea c. arctica, cylindrica, vellea α* et *γ hirsuta*; *Sphærophoron coralloides, fragile*; *Endocarpou miniatum b. complicatum*; *Sagedia cinerea*. — *Collema saturninum* et alia sp. mihi dubia.

Af Alger viste sig i denne Höide: *Batrachospermum moniliforme*, *Draparnaldia plumosa*, *Bangia atrovirens*, *Ceramium aureum*, *Zygnema nitidum*, *Fragillariæ spec.*, *Confervæ* spēcies plures, &c.

2. Fytografiska anmärkingar, af Utgifvaren.

Under denna rubrik ämnar jag tid efter annan meddela åtskilliga äldre och nyare anteckningar, som jag gjort dels under exkursioner dels under granskning af min vextsamlung. De framträda utan någon egentlig inbördes ordning och utan alla anspråk; kunna de föranleda forskarne att på en eller annan i allmänhet förbisedd omständighet rikta sin upmärksamhet, så vore ändamålet med deras framställande vunnet.

1. *Arabis hirsuta* L. Bland de flera former, som af Linné sammanfattades under detta namn, men i sednare tider blifvit skiljda såsom egna arter, vill jag här allenast nämna en, hvilken jag under förliden sommar samlade på Kinnekulle, der den ingalunda sällsynt vexte bland *Draba incana*, *Thalictrum simplex* m. fl. kring kalkstensbrotten på den stora slätt, som utbreder sig mellan Örnekulla och Martorp. Jag ansåg den genast vara *Turritis glastifolia* Reichb., Fr., men vid noggrannare granskning och jemnförelse med Reichenbachs figur (Tetradyn. fig. 4343 c) befunns den med hänseende till fröns beskaffenhet alldeles afvika derifrån och öfverensstämman med *Arabis sagittata* DC., Kochs Synops. p. 42, Reichb. Tetrad. fig. 4343 b. Frön äro nemligen aflånga, fint punkterade, omgifna af en smal kant, som är något bredare vid spetsen och basen, och icke, såsom de af Reichenbach beskrivas och afbildas hos *A. glastifolia*, saknande helt och hållet hinnkant, samt i spetsen försedda med ett smalt spetsigt appendix, hvilket sista

äfvensom all hinnkant saknas på de i Herb. norm. X lemnade exemplar. Det enda, hvori exemplaren från Kinnekulle icke öfverensstämma med den i Kochs Synops. lemnade diagnos på *Ar. sagittata*, är att skidornas ryggnerf hos dem är tydlig äfven på de fullkomligt mogna skidorna. — Huruvida hinnkantens när- eller från-varo samt större eller mindre utsträckning kan få anses såsom tillräckligt till arters skiljande, vill jag ej här undersöka; man bör imellertid egaa upmärksamheten åt de former, som vanligen gå och gälla för *Ar. hirsuta*, och hvareländ efter all sannolikhet äfven hos oss förekomma åtminstone tvenne bestämdt skiljda arter.

2. *Cardamine parviflora* L. Den form af denna art, som vexer vid stränderna af Venern mellan Mariestad och Venersborg på flera ställen ymnigt och hvaraf Hr Lindgren benäget meddelat mig exemplar, utmärker sig genom rak uprätt styf oftast purpurfärgad stjelk, som är enkel, eller ända från basen, eller blott uptill grenig; skidorna äro dubbelt längre än skafsten; kronbladen något större än på de flera specimina jag eger från andra ställen. I allmänhet äro de från Venerstrakten robustare och bladbyggnaden fastare; de nedra bladens småblad ej sällan försedda med en eller par trubbiga tänder, uddbladet ofta vinkligt tretandadt; öfra bladens småblad jembreda mot spetsen försedda med några små hvita styfva hår eller borst. Jemnförd med den i Vet. Akad. Handl. 1822 tab. IV lemnade figur visar denna form sig visserligen ganska afvikande, men olikheten bör säkerligen, såsom Wahlenberg l. c. sid. 293 antager, tillskrifvas sjelfva lokalen; imellertid förtjenar denna form att anmärkas; mången såsom varietet allmänt upförd afvikelse företer mindre skiljaktighet från hufvudformen.

3. *Drosera obovata* Koch (*Dr. longifol.* β *obovata* Koch. Syn. ed. 2) är säkerligen icke så sällsynt i Norden, som man hittills antagit, då man förblandat den än med *Dr. longifolia* α än (mindre exemplar) med *Dr. intermedia*. Under sistliden sommar samlade jag den i sällskap med Prof. Blytt i ett kärr på Bokstadåsen vid Kristiania; förut har jag tagit den på flera ställen i vestliga Norge. Vexande bland sina samslägtlingar ser den utmärkt ut.

4. *Geranium silvaticum* L. Af denna art anträffade jag under sistlidne sommar på Norefjeld i Norge en anmärkningsvärd form, hvilken torde förtjena upföras som var. β *parviflorum*: petalis calycem et stamina haud æquantibus apice integerrimis l. subcrenulatis. — Denna form, som vexte i lierna ungefär vid björkens öfra gräns nära Sortebergssætern på Norefjeld i Krydsherred, var till alla delar mindre och liksom vekare än den vanliga formen, hvarmed den vexte blandad. Stjelken 1—1½ fot hög nedtill klädd med glesa nedåt riktade hår, uptil äfvensom blomskåft, foder och rostrum med rakt utstående dels enkla dels glandelbärande hår; kronbladen smala aflånga eller omvändt-äggrunda afsmalnande till klo, kortare än foder och ståndarstängar, hvita eller blekt rosenfärgade, ådriga, i spetsen alldeles hela eller föga krenulerade. — Fruktvalvlerna och fröen alldeles som på den vanliga. — Någon lokal anledning till denna formförändring kunde så mycket mindre upptäckas, som den vanliga storblommiga formen frodades tätt utmed och blandad med denna, utan att några mellanformer förefunnos. — Arten varierar ofta till blommornas färg; vid Ronneby, äfvensom i vestra Norge, har jag träffat den med hvita blekt purpurstrimmiga kronblad men af vanlig storlek och form; varieteten *fastigiatum* är ej sällsynt vid Ronneby; den har mindre kronblad men som dock äro åtminstone lika långa med fodret och af en intensivare mörkare färg. — Stjelkens hårlighet varierar betydligt; än är stjelken nästan ända till basen tättbeklädd med utstående hår, än — och det är vanliga fallet — nedra hälften besatt med mer eller mindre glesa nedåt böjda hår, än mot basen nästan alldeles glatt; formen *fastigiatum* är knapt mera strålhårig än hufvudformen.

5. *Rubus*-släktets historia kan icke ännu anses som avslutad. Sjelfva lokalen t. ex. utöfvar påtagligen mycket inflytande på detsamma. Vexande i skugga få arterna tunnare blad med glesare och grönare hårbeklädnad; då de deremot vaxa på solöppna ställen, erhålla de tjocka nästan pergamentartade blad, hvilka särdeles på undra sidan betäckas med en tjock tät mer eller mindre hvitaktig hårbeklädnad. — I Arrhenii monografi

äro dylika former urskiljda under *R. nemorosus* och *R. cæsius*; från samma grund böra säkerligen de båda under *R. horridus* uptagna former härledas. — Jag har i trakten af Ronneby i Bleking observerat motsvarande former af *R. corylifolius*; och nära Lund har jag tagit en form af *R. suberectus* med ovanligt tjocka mera än vanligt håriga blad, hvaremot den vanliga i skugga vexande har dem tunna gleshåriga. Hos sjelfva *R. fruticosus* har jag varseblifvit något liknande; och *Rubus Radula* och *thyrsoideus*, som regelrätt hafva på undra sidan med hvitt ludd beklädda blad, modifiera detta ej obetydligt allt efter som de vexa på mera eller mindre öppna ställen. — Måhända utöfva lokaliteterna betydlig inverkan äfven i andra hänseenden, hvilket borde med upmärksamhet följas, för att sålunda få ej blott arterna utan äfven de särskilda formerna noga bestämda. Det bästa medlet vore visserligen idetta, som i andra dylika fall, arternas odlande; men såsom buskvexter skulle detta medtaga en lång följd af år innan man kom till definitivt resultat. Hafsluftens och hafsvindarnes inverkan skulle särdeles vara intressant att erfara.

6. Till noggrann undersökning får jag rekommendera en, åtminstone i hafvet mellan öarne utanföre Ronneby i Bleking allmän, vanligen bland *Batrachium marinum* Fr. vexande form af *Myriophyllum spicatum* L. med kortare styfva blad, hvärs flikar, i synnerhet mot den ofta mycket långa och greniga stjälkens topp, äro bredare än på den vanliga formen. Som jag under flera år föga vistats i Bleking, har jag ej haft tillfälle med vederbörlig upmärksamhet följa densamma.

II. Hvarjehanda.

1. Prof. Wikströms *botaniska årsberättelser för åren 1839—1842*, hvilka nu kommit Utg. tillhanda, äro ganska intressanta, och detta intresse skulle varit ännu högre om deras publicerande ej blifvit så länge fördröjdt. — Bland de flera deruti meddelade underrättelser, hvilka bordt i sin tid lemnas i Bot. Notiser, men af dessas utg. blifvit förbisedda, vill han nu, ehuru sent det än sker, här anföra följande: Förste Expeditions-

Sekreteraren, Kammarherren Baron Fredrik Anton Wrangel, af hvilken åtskilliga botaniska afhandlingar i Vetenskaps Akademiens Handlingar finnas införda, såsom i årgången 1822 en rörande *Cardamine parviflora* L. och i årg. 1823 trenne öfver *Byssus Jolithus* L., afled i Stockholm d. 1 Febr. 1842; han var född på Nynäs i Ösmo sockn i Södermanland d. 13 Juni 1786. — Bland utgifna arbeten uptages en *»tableau de la végétation de Sneehætten sur le Dovrefield et de ses environs»* af Hisinger, tryckt hos Gjöthström et Magnusson i Stockholm 1841. Denna karta, hvilken framställer en teckning af Snöhättan med dess och Dovres vegetationsregioner och med utsatta namn på de arter, som förekomma i hvarje bland dessa, har säkerligen aldrig utlemnats i bokhandeln, åtminstone kan Utg. icke erinra sig att han sett den annouserad. — Slutligen anser Utg. sig böra reservera sig mot den tydning, som lättligen skulle kunna inläggas i det, som i Årsberättelserna (sid. 555 följ.) yttras med anledning af recensionerna öfver Prof. Wikströms Stockholmsflora, som om allt det, som räknas dessa till last, hufvudsakligast vore att söka i den af Utg. i Notiserna lemnade recension af nämnde arbete; något som ingalunda är förhållandet och ej heller kan varit Prof. Wikströms mening.

2. I *Vetenskaps Akademiens Handlingar för 1843* förekommer (sid. 273—302) en botanisk afhandling: *»Botaniska iakttagelser under en resa genom några af rikets mellersta och nordliga landskap år 1843; af P. J. Beurling.»* De omfatta hufvudsakligen Jemtland och företrädesvis Åreskutan, öfver hvars faunogama och ormbunkartade vexter en särskild förteckning meddelas. — Vid annat tillfälle skall Utg. återkomma till denna afhandling.

3. Filos. Magistern Baron Gust. Wilhelm von Düben har i egenskap af Naturforskare åtföljt det fartyg, som från Stockholm afgått till Kina och andra delar af södra hemisferen; instruktion har blifvit honom lemnad af Vetenskaps Akademien, som äfven lärar bidragit till resekostnaderna.

4. Kammarrättsrådet Riddaren G. J. Billberg, hvilken under flera år utgaf det numera afbrutna arbetet *Svensk Bota-*

nik, förrän Vetenskaps Akademien öfvertog dess utgifvande, afled i Stockholm d. 26 November 1844.

5. »*Öfversigt af Kongl. Vetenskaps Akademiens förhandlingar*» fortsättes äfven under innevarande år; årgången, utgörande 10 numror, kostar i prenumeration hos förläggaren P. A. Nordstedt et Söner i Stockholm 1 R:dr 16 sk. banko.

6. Andra delen af den nya uplagan af Kochs *Synopsis Floræ germanicæ et helveticæ* utkom mot slutet af förlidna året och kostar 2 $\frac{3}{4}$ Thlr. — Äfvenledes har Schleiden utgivit första delen af en ny-omarbetad uplaga af »*Grundzüge der wissenschaftlichen Botanik*»; den kostar 2 Thlr.

7. Efter förslag af Biskopen t. f. Kansleren för Lunds Universitet Faxe och under dess ordförandeskap har här i Lund organiserat sig ett *Sällskap för utgifvande af Skånes historia och beskrifning*. — Af detta arbete, som sönderfaller i följande fem hufvudafdelningar: Skånes geografi, naturalhistoria, allmänna historia, konsthistoria och statistik, inom hvardera af hvilka åter särskilda ämnen komma att bearbetas af särskilda författare, kan man under loppet af nästkommande år vänta att få se åtskilliga afdelningar publicerade. — Bearbetandet af den botaniska delen af Skånes Naturalhistoria har blifvit updraget åt Utgifvaren af närvarande tidsskrift, som härmedelst vågar anmoda alla, hvilka hafva uplysningar att lemna rörande Skånes vegetations-förhållander och de momenter, som dermed stå i sammanhang, att benäget deraf gifva honom del, hvaremot han förbinder sig att vid begagnandet samvetsgrannt upgifva en hvar, som sålunda lemnat bidrag til arbetets fullständigande.

8. Nästan alltsedan början af December förlidet år har här herskat köld, som dock var lindrig ända till närmare slutet af Januari, hvarefter den varit ganska sträng (några gånger 18° C. och deröfver). Detta har gjort att kommunikationen med utlandet varit och är hämmad, och man således varit ur stånd att derifrån erhålla några botaniska arbeten, hvilket är orsaken att icke något literaturbihang ännu utgifvits.